

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 10C/103/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613223701
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Blahovská
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2015:7613223701.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudkyňa JUDr. Mária Blahovská, v právnej veci navrhovateľky: B. V., N.. XX.X.XXXX, A. B. X/XX, B. N. M. právne zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Burocim, Chrapčiakova 7, Spišská Nová Ves proti odporcovi: T. R. Ž. W., P.B., X. X, K. právne zastúpenému advokátom JUDr. Danielom Blyšťanom, Advokátska kancelária JUDr. DANIEL BLYŠŤAN s.r.o., Rastislavova 68, Košice za účasti vedľajšieho účastníka W. B. B. P. M. A., Š. X, K. právne zastúpeného advokátkou JUDr. Darinou Solárovou, Škultétyho 3, Košice o zrušenie rozhodcovského rozsudku takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudky Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice sp. zn. 3C/212/2012 zo dňa 19.1.2012 a sp. zn. 3C/211/2012 zo dňa 19.1.2012.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke trovy konania, na účet jej právneho zástupcu vo výške 498,71 Eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť na účet tunajšieho súdu, z titulu súdnych poplatkov 663,- Eur, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa svojím návrhom doručeným súdu 18.7.2013 domáhala zrušenia dvoch Rozsudkov rozhodcovského súdu Arbitrážneho súdu v Košiciach 3C/212/2012 zo dňa 19.1.2012 a rozsudku 3C/212/2012 zo dňa 19.1.2012 a odloženia ich vykonateľnosti. Svoj návrh odôvodnila tým, že dňa 20.6.2013 prevzala rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 3C/212/2012 z 19.1.2012, ktorým jej súd uložil, aby zaplatila sumu 175,77 Eur a trovy konania 276,- Eur a rozsudok sp. zn. 3C/211/2012 z 19.1.2012, ktorým jej súd uložil, aby zaplatila sumu 165,48 Eur a trovy konania 276,- Eur. Spolu s rozsudkami jej bolo doručené upovedomenie o začatí konania z 9.1.2012 a návrh na začatie konania z 2.1.2012. Ako účastníčka rozhodcovského konania nebola predvolaná ani vypočutá.

V návrhu uviedla, že odporca vo svojom žalobnom návrhu uviedol, že právomoc rozhodcovského súdu zakladá rozhodcovská doložka uvedená v časti „Osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007“ k poistnej zmluve, v zmysle ktorých poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov rozhodcovský súd. Aj napriek tomu, že osobitné zmluvné dojednania podpísala, rozhodcovská doložka nebola individuálne vyjednaná, pretože ustanovenie o arbitráži v časti XV. „Rozhodcovské konanie“ je zakomponované priamo vo všeobecných poistných podmienkach a to v niekoľkých bodoch. To znamená, že navrhovateľka by nemala podpísať nie len „Osobitné zmluvné dojednania k poistnej zmluve“ ale ani Všeobecné poistné podmienky, o ktorých žalovaný tvrdí, že sú súčasťou poistnej zmluvy a ani poistnú zmluvu. Individuálne vyjednanie zmluvných podmienok znamená, že navrhovateľka by si sama niečo v poistnej zmluve vymienila a druhá strana - odporca by to prijal. V tomto prípade však k takémuto dojednaniu nedošlo. Ide výlučne o využitie štandardnej formulárovej zmluvy. Sám odporca vo svojom žalobnom návrhu v

arbitrážnom konaní opakovane zdôrazňuje, že časť XV. VPP je súčasťou poistenia, teda nemôže ísť o individuálne vyjednanie. Podľa § 53 OZ sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku a teda neplatnú. Navrhovateľka spolu s návrhom a prílohami predložila oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka občianske združenie W.M. B. B. P. M. A., Š. X, Košice - Staré mesto do konania.

Navrhovateľka žalobný návrh nepodpísala, keďže ide o odstrániteľnú vadu podania, súd navrhovateľku vyzval na podpísanie návrhu, ktorý súdu zaslala prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu. Tým nedošlo k posunutiu dátumu podania žaloby.

Odporca vo svojom vyjadrení k návrhu uviedol, že toto konanie nie je spotrebiteľským sporom a preto malo byť spolplatnené. Ak navrhovateľ nezaplatil súdny poplatok za návrh, súd má zákonnú povinnosť zastaviť konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku.

Zákon o rozhodcovskom konaní výslovne a taxatívne stanovuje dôvody, pre ktoré je možné rozhodcovský rozsudok zrušiť. Petit žalobného návrhu je neurčitý a nezrozumiteľný v dôsledku čoho je návrh nepreskúmateľný. Prípadné rozhodnutie, ktorým by sa žalobe vyhovel, bolo by nevykonateľné. Poukazuje na ustanovenia Smernice 93/13/EHS a aj jej devätnásteho bodu odôvodnenia, z ktorých vyplýva, že jej zámerom je, aby zmluvné podmienky v poisťných zmluvách nepodliehali tejto smernici ak spĺňajú v tejto smernici vymedzené kritériá. Pre posúdenie toho, ktorá podmienka v poisťnej zmluve hodnoteniu podľa kritérií Smernice nepodlieha, je potrebné ustáliť, čo sa berie do úvahy pri výpočte poisťného plateného spotrebiteľom. K tomu sa vyjadrila aj Národná banka Slovenska, ktorá uviedla, že rozhodcovská doložka v poisťnej zmluve ovplyvňuje tzv. gama inkasné náklady. Došlo k nesprávnemu prekladu smernice, na základe správneho prekladu smernice, nie je jej zámerom posudzovať podmienky uvedené v poisťných zmluvách. Rozhodcovská doložka v poisťnej zmluve v dôsledku priameho účinku smernice nepodlieha súdnemu prieskumu, lebo je to v rozpore so zámerom smernice.

Rozhodcovská doložka v spotrebiteľských zmluvách je platným dojednaním, ktoré je v súlade so zákonom, ak nie je ad hoc v každom jednotlivom prípade preukázané, že ju možno považovať za neprípustné dojednanie v zmysle § 53 OZ. Rozhodcovské konanie je upravené z.č. 244/2002 Z.z., pričom aj OSP s rozhodcovským konaním výslovne počíta. Súčasnému nesprávnemu rozšírenému presvedčeniu o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských zmluvách odporujú doposiaľ nezrušené ustanovenia § 93a zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách, či § 828a OZ.

Rozhodcovské doložky boli uzavreté v rámci poisťných zmlúv uzavretých dňa 10.11.2007, ktorých súčasťou sú Všeobecné poisťné podmienky osobne a vlastnoručne podpísané navrhovateľom. Súčasťou poisťného vzťahu sú aj Osobitné zmluvné dojednania k poisťným zmluvám s ktorými navrhovateľ prejavil súhlas a ich podpísal. Je v nich uvedené, že poistený a poisťovňa vyjadrujú svoju vôľu, že v prípade akéhokoľvek sporu sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku. Ide o individuálne dojednanie a navrhovateľ podľa vlastnej vôle mohol a nemusel osobitne podpísať rozhodcovskú doložku. Pokiaľ by rozhodcovskú doložku nepodpísal, nemalo by to žiaden vplyv na zvyšok VPP. Poisťník podpisuje text VPP ako celok, ale nie všetky ustanovenia poisťníka zaväzujú. VPP upravujú množstvo ustanovení, ktoré sa stávajú obsahom poisťného vzťahu iba vtedy, ak tak uvádza a konkretizuje poisťná zmluva.

Podmienka je individuálne dojednaná, ak bola predmetom rokovaní medzi stranami. Poisťník bol na osobitnom tlačive pred podpisom poisťnej zmluvy osobitne poučený a upozornený na obsah všetkých poisťných plnení. Zároveň bol upozornený, že v prípade sporov je možné využiť na ich mimosúdne vyrovnanie inštitút rozhodcovského konania. Finančný agent je povinný informovať poisťníka o podstatných okolnostiach finančného vzťahu a navrhovateľ musel odpovedať na tri významné otázky. Podpisom Záznamu o potrebách a požiadavkách klienta navrhovateľ potvrdil, že mu boli o jeho poisťnom vzťahu poskytnuté odborné informácie a ďalšie vysvetlenia, doplnenia alebo dojednania nežiadal. Zároveň mu bolo dané poučenie v písomnej forme o možnosti riešenia sporov mimosúdne v rozhodcovskom konaní.

Na individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky nič nemení skutočnosť, že obsah bol vopred pripravený odporcom. Návrh znenia nezaväzoval navrhovateľa, mohol sa slobodne rozhodnúť, či tento návrh akceptuje. V dôsledku individuálneho dojednania rozhodcovskej doložky, nemôže súd skúmať prípadnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Navrhovateľ súhlasil so znením rozhodcovskej doložky a teda aj keby rozhodcovská doložka založila nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, nebol by súd oprávnený ju skúmať. Judikatúrou Súdného dvora EÚ bola vytvorená koncepcia priemerne vnímavého a obozretného spotrebiteľa, ktorá stanovuje medze

neprimeranej ochrany spotrebiteľa, pretože ochranu nepožíva každý spotrebiteľ, ale len ten, ktorý je aspoň primerane obozretný a vnímavý a nedbanlivé konanie nemôže byť na ťarchu odporcu.

Z navrhovateľovho podania nevyplýva, že došlo k porušeniu právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Navrhovateľ nekonkretizoval, ktoré ustanovenia akého právneho predpisu o ochrane spotrebiteľa boli pri rozhodovaní arbitrážneho súdu porušené. Navrhovateľ mal v rozhodcovskom konaní dostatok procesných prostriedkov na svoju právnu obranu, ktoré nevyužil. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný v skrátrenom konaní, ktoré je obdobou konania o vydanie platobného rozkazu, v ktorom súd rozhodne na základe návrhu a listín predložených jednou stranou bez toho, aby sa k návrhu vyjadril odporca. V prípade ak odporca s vydaným platobným rozkazom nesúhlasí, má právo brániť sa podaním odporu. Konanie pred rozhodcovským súdom malo obdobný priebeh, navrhovateľ mohol podať proti rozhodcovskému rozsudku odpor, čo nevyužil. Súd môže rozhodcovský rozsudok preskúmať len a jedine z taxatívne zákonom vymedzených dôvodov uvedených v § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré navrhovateľ včas namietne. Konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je odvolacím konaním ani konaním o mimoriadnom opravnom prostriedku, je špecifickým spôsobom preskúmania právoplatného rozhodnutia zákonom stanoveným postupom. Nie je konaním o merite veci ale konaním o preskúmanie zákonnosti postupu a záverov rozhodcovského súdu z hľadísk a dôvodov taxatívne uvedených v § 40 ods. 1 písm. a) až j) zák. č. 244/2002 Z. z.

S návrhom na odklad vykonateľnosti rozhodcovských rozsudkov nesúhlasí, pretože povolenie odkladu by sa muselo opierať o výnimočné a existujúce skutkové okolnosti, ktoré musia byť riadne odôvodnené.

Odporca poukázal na právnu skutočnosť, že v priebehu súdneho konania došlo k zmene právnej úpravy a predmetný rozhodcovský rozsudok prestal účastníkov zaväzovať. Zmena bola vykonaná zákonom č. 335/1995 Z.z. Exekučný poriadok, s účinnosťou od 1.1.2015, kde podľa § 243d ods. 1, nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie, rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov konania zaväzovať, to znamená akoby bol rozsudok zrušený. Predmet konania odpadol a pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia a preto je potrebné návrh zamietnuť.

Podľa § 243d ods. 1, z. č. 335/1995 Z. z. Exekučný poriadok, prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie, rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

Podľa § 54 ods. 1, z. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, spory o neplatnosť rozhodcovskej zmluvy a o zrušenie rozhodcovského nálezu, o ktorých sa začalo konať na súde a ktoré sa do nadobudnutie účinnosti tohto zákona právoplatne neskončili, prerokujú a dokončia súde príslušné na konanie podľa doterajších predpisov.

Podľa § 40 ods. 3, z. č. 244/2002 Z. z. prvá veta, ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný.

Podľa § 372w O.s.p. (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. januára 2015), spory o neplatnosť spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy a o zrušenie rozhodcovského rozsudku v spore spĺňajúcom podmienky podľa osobitného predpisu, o ktorých sa začalo konať na súde a ktoré sa do 1. januára 2015 právoplatne neskončili, prerokujú a dokončia súde príslušné na konanie podľa doterajších predpisov.

Rozhodcovské rozsudky nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť, cit. ustanovenie § 243d ods. 1, Exekučného poriadku nie je možné aplikovať na daný prípad, keďže toto ustanovenie sa týka exekučného konania. Podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní napadnuté rozhodcovské rozsudky zostali právoplatné, iba sa stali nevykonateľnými v zmysle exekučného poriadku. V danom prípade ide o spotrebiteľský vzťah a je aj v záujme právnej istoty a ochrany spotrebiteľa pokračovať v konaní o zrušení rozhodcovských rozsudkov, aby žalovaný účastník sa nemohol dožadovať plnenia z nich v mimoexekučnom konaní. Z uvedeného dôvodu preto nie je možné žalobu zamietnuť a súd pokračoval v konaní.

Súd vykonaným dokazovaním, z predložených listinných dokladov a písomných vyjadrení, z predloženej kópie spisu 3C/212/2012 a spisu 3C/211/2012, vylúčením účastníkov konania a svedkyne zistil tento skutkový a právny stav:

Z predloženej kópie spisu 3C/211/2012 Arbitrážneho súdu Košice mal súd preukázané, že navrhovateľka dňa 10.11.2007 uzavrela s odporcom poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXX so začiatkom poistenia dňa 11.11.2007 a koncom poistenia dňa 11.11.2018. Poistná zmluva bola zrušená pre neplatenie dňa 11.12.2009, dátum realizácie zrušenia 11.1.2010.

Následne si odporca „Návrhom na začatie konania o zaplatenie 165,48 Eur a návrhom na splátkový kalendár“ zo dňa 2.1.2012 podanom na Arbitrážnom súde Košice, uplatnil pohľadávku vo výške 165,48 Eur s prísl.

Rozsudkom rozhodcovského súdu sp. zn. 3C/211/2012 dňa 19.01.2012, ktorý bol navrhovateľke doručený dňa 18.6.2013, bolo navrhovateľke uložené zaplatiť sumu vo výške 165,48 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 Eur.

Z predloženej kópie spisu 3C/212/2012 Arbitrážneho súdu Košice mal súd preukázané, že navrhovateľka dňa 10.11.2007 uzavrela s odporcom poistnú zmluvu č. 4442300018 so začiatkom poistenia dňa 11.11.2007 a koncom poistenia dňa 11.11.2020. Poistná zmluva bola zrušená pre neplatenie dňa 11.12.2009, dátum realizácie zrušenia 15.12.2009.

Následne si odporca „Návrhom na začatie konania o zaplatenie 175,77 Eur a návrhom na splátkový kalendár“ zo dňa 2.1.2012 podanom na Arbitrážnom súde Košice, uplatnil pohľadávku vo výške 175,77 Eur s prísl.

Rozsudkom rozhodcovského súdu sp. zn. 3C/212/2012 dňa 19.01.2012, ktorý bol navrhovateľke doručený dňa 18.6.2013, bolo navrhovateľke uložené zaplatiť sumu vo výške 175,77 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 Eur.

Zmluvy v závere obsahujú vyhlásenie osoby, ktorá poistné zmluvy uzatvorila (navrhovateľky), že bola oboznámená so Všeobecnými poistnými podmienkami pre životné poistenie, ktoré sú súčasťou týchto poistných zmlúv.

Podľa odôvodnenia týchto rozhodnutí rozhodcovský súd sa zaoberal svojou právomocou vo veci rozhodnúť a dospel k záveru, že jeho právomoc je daná. Uvádza, že z písomného poverenia navrhovateľky resp. z časti XV. predložených poistných podmienok vyplýva, že poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov uvedený súd. Z osobitných dojednaní vyplýva, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom odporcu (v tomto konaní navrhovateľky), ktorý nebol povinný ju v rámci zmluvy ako celku podpísať. Odporca mal možnosť zmluvnú podmienku neprijíť bez toho, aby to ovplyvnilo zvyšok poistného vzťahu, mal teda možnosť úpravu časti XV. poistných podmienok úplne vylúčiť. Na základe toho posúdil rozhodcovský súd rozhodcovskú doložku ako platnú. Rozhodcovská doložka neobsahuje ustanovenia, ktoré by mali navrhovateľa (v tomto konaní odporcu) zvýhodňovať a tým spôsobiť nerovnováhu vo vzájomnom vzťahu v neprospech odporcu.

Obidva uvedené rozhodcovské rozsudky prevzala navrhovateľka do vlastných rúk dňa 18.6.2013, čo je zrejme z doručeníek predložených rozhodcovským súdom.

Všeobecné poistné podmienky spolu s poistnými zmluvami, v časti XV. s názvom Rozhodcovské konanie obsahujú rozhodcovskú doložku, kde podľa bodu 1 tohto článku, poisťovňa a poistník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších doplnkov s výlukami a odchylnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom. Podľa bodu 2 uvedeného článku, pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. S uvedeným vyjadruje poistník súhlas svojim podpisom na týchto všeobecných poistných podmienkach.

Za všeobecnými poistnými podmienkami, ktoré boli podpísané navrhovateľkou sú uvedené Osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 k poistnej zmluve, kde podľa bodu 2 poistník a poisťovňa vyjadrujú svojim podpisom vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho

konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti všeobecných poistných podmienok. Osobitné zmluvné dojednania sú podpísané navrhovateľkou.

Z registra tunajšieho súdu bolo zistené, že proti navrhovateľke nie je tunajším súdom vedené konanie na základe návrhu odporcu, kde exekučným titulom by boli uvedené rozhodcovské rozsudky Arbitrážneho súdu Košice.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa.

Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak:

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),
- b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,
- c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,
- d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal,
- e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,
- f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,
- g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),
- h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, 14) alebo
- i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,

j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Podľa § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Súd uznesením 10C/103/2013-173 zo dňa 14.2.2014 návrh na prerušenie konania zamietol, uznesením 10C/103/2013-175 zo dňa 14.2.2014 návrh odporcu na nepripustenie vedľajšieho účastníka do konania zamietol a uznesením 10C/103/2013-190 zo dňa 4.3.2014 odložil vykonateľnosť obidvoch rozhodcovských rozsudkov. Proti uvedeným uzneseniam podal odvolanie odporca a Krajský súd v Košiciach uznesením 3Co/361/2014-228 zo dňa 30.10.2014 uvedené uznesenia potvrdil.

Poistné zmluvy uzavreté medzi účastníkmi konania, o nároku z ktorých rozhodoval rozhodcovský súd, sú spotrebiteľské zmluvy podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Z poistných zmlúv je zrejme, že odporca ako poisťovateľ konal v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z Obchodného registra. Navrhovateľka je spotrebiteľom, keďže uzatvorila zmluvy ako fyzická osoba. Z predložených poistných zmlúv, ani rozhodnutí rozhodcovského súdu nie je zrejme, aby navrhovateľka pri uzatváraní poistnej zmluvy konala v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Pre spotrebiteľské zmluvy je pritom charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačenej tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Týka sa to aj predmetných vecí, pretože poistné zmluvy boli vyplnené na vopred pripravenom predtlačenej tlačive, do ktorého boli len vpísané údaje týkajúce sa navrhovateľky.

Navrhovateľka sa podanými návrhmi na začatie konania domáhala zrušenia rozhodcovských rozsudkov z dôvodu neplatnej rozhodcovskej doložky. Návrhy na začatie konania boli z jej strany podané v zákonom stanovenej lehote 30 dní, čo je zrejme z toho, že predmetné rozhodcovské rozsudky boli navrhovateľke doručené dňa 18.6.2013 a návrhy na začatie konania boli na tunajšom súde podané dňa 18.7.2013.

Vykonaným dokazovaním má súd za to, že návrhy boli podané zo strany navrhovateľky dôvodne. Dôvodom zrušenia rozhodcovských rozsudkov je skutočnosť, že rozhodcovský súd rozhodol vo veci na základe neplatnej rozhodcovskej doložky.

Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je súčasťou všeobecných poistných podmienok. Konkrétne je uvedená v článku XV. všeobecných poistných podmienok s názvom Rozhodcovské konanie. Je tak súčasťou dlhého neprehľadného textu písaného malými písmenami a splyva s ostatnými podmienkami uvedenými vo všeobecných poistných podmienkach. Podľa rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka tak znemožňuje poistenému - spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Tým mu je ako spotrebiteľovi odobratá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Uvedená rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na smernicu Rady č. 93/13/EHS, ktorá uvádza niektoré nekalé podmienky vo svojej prílohe, kde podľa písm. q/ bod 1 tejto prílohy neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi

zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane. Podľa toho je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov z akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka je tak poukazujúc na citované ustanovenie § 54 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou a teda je neplatná.

Súd má za to, že predmetná rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná tak, ako to tvrdil odporca. Odporca poukázal pritom na osobitné zmluvné dojednania, ktoré navrhovateľka samostatne podpísala. V prvom rade súd poukazuje na to, že odporca nepreukázal skutočnosť, aby bola navrhovateľka riadne oboznámená so všeobecnými poistnými podmienkami. To, že navrhovateľka všeobecné poistné podmienky a osobitné zmluvné dojednania podpísala ešte neznamená, že sa skutočne mala možnosť s týmito podmienkami aj oboznámiť. Všeobecné poistné podmienky, ale aj osobitné zmluvné dojednania sú písané malými písmenami, obsahujú množstvo právnickej terminológie. Je nemožné, aby navrhovateľka ako priemerný spotrebiteľ mala možnosť si ich prečítať a aby pochopila ich text v krátkej dobe, bez možnosti sa s nimi vopred riadne oboznámiť. Uvedené je zrejme z toho, že všeobecné poistné podmienky a osobitné zmluvné dojednania boli navrhovateľkou podpísané v deň uzatvorenia poistnej zmluvy resp. spolu s poistnou zmluvou, keďže je v nej výslovne uvedené, že jej súčasťou sú všeobecné poistné podmienky. Na uvedenom nemení nič skutočnosť, že navrhovateľka podpísala samostatne aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na rozhodcovskú doložku, ktoré sú len pokračovaním predtlačenej formulára poistných podmienok.

Súd vypočul aj svedkyňu, ktorá poistnú zmluvu s navrhovateľkou uzatvárala a ktorá uviedla, že v tom čase o možnosti riešiť spory rozhodcovským súdom nevedela, nebola o tom vyškolená a preto o tom ani neinformovala klientov. Bola len rádovou sprostredkovateľkou zmlúv, klientov oboznamovala s produktom, s výškou sporenia a platenia. Sama mala uzavretú poistnú zmluvu a aj jej deti a o existencii arbitrážneho súdu sa dozvedela až keď jej došlo rozhodnutie.

V danom prípade odporca preukázateľne nevysvetlil spotrebiteľovi význam rozhodcovskej doložky, na rozdiel od zásad občianskeho súdneho konania, nepredstavil mu pravidlá podľa ktorých sa bude viesť súdny proces a nedal mu po preukázateľnom poučení na výber rozhodnúť sa.

Rozhodcovskú doložku robí neplatnou aj ust. § 8 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, podľa ktorého zmluvné strany sa v rozhodcovskej zmluve môžu dohodnúť na osobe rozhodcu (rozhodcov) alebo na postupe jeho dodatočného ustanovenia. Podľa § 12 ods. 6, zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že svoj spor predložia na rozhodnutie určitému stálemu rozhodcovskému súdu. V tom prípade platí, že sa podrobujú predpisom stáleho rozhodcovského súdu podľa § 13 a 14, ktoré sú platné v čase začatia rozhodcovského konania pred týmto stálym rozhodcovským súdom, ak sa v rozhodcovskej zmluve nedohodli inak. V rozhodcovskej doložke je uvedené, že spory sa budú riešiť pred Stálym rozhodcovským súdom, avšak vôbec ho neurčili, preto nie je možné ustáliť, že sa podrobujú predpisom teda rokovaciemu poriadku tohto súdu. Toto dojednanie je teda neurčité a nejasné a ako také je samo o sebe neprijateľnou doložkou a teda aj neplatným zmluvným dojednaním.

Rozhodcovská doložka tak, ako je uvedená vo všeobecných poistných podmienkach je neplatnou aj z dôvodu, že subjekt, ktorý má rozhodovať v rozhodcovskom konaní je oprávnený určiť výlučne žalovaný. Uvedené taktiež spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov rozhodcovského konania v neprospech spotrebiteľa. V prípade takého výberu, ktorý nie je dohodou oboch strán, zvlášť vznikajú pochybnosti o neobjektívnosti rozhodovania v rozhodcovskom konaní.

Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti má súd za to, že rozhodcovská doložka v článku XV. všeobecných poistných podmienok je neprijateľnou podmienkou a teda absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou vzhľadom na jej rozpor s ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a ustanoveniami Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Rozhodcovský súd preto nemohol rozhodnúť na základe tejto doložky a teda nemal právomoc vo veci konať. Súd preto návrhu navrhovateľky vyhovel a obidva predmetné rozhodcovské rozsudky zrušil.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., a zaviazal odporcu, ktorý v konaní nemal úspech nahradiť navrhovateľke trovy konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vyčíslených v zmysle §§ 11, 13, 13a vyhl. 655/2004 Z.z. za tieto úkony:

1. prevzatie a príprava zastúpenia 2014 82,47 Eur
2. vyjadrenie k návrhu na prerušenie konania 1/2 41,24 Eur

3. vyjadrenie k odvolaniu	1/2	41,24 Eur
4. vyjadrenie k odvolaniu	1/2	41,24 Eur
5. účasť na pojednávaní dňa 17.3.2015		82,47 Eur
6. účasť na pojednávaní dňa 9.4.2015		
Odročené bez prejednaní vecí	1/4	20,62 Eur
7. účasť na pojednávaní dňa 16.6.2015		82,47 Eur
8. účasť na vyhlásení rozsudku 7.7.2015		41,24 Eur
Spolu		432,99 Eur
Režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z.z.		
4 x 8,04 Eur, 4 x 8,39 Eur		
Spolu		65,72 Eur
Spolu trovy právneho zastúpenia		498,71 Eur

Podľa § 2 ods. 2 veta prvá zákona č. 71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený.

Navrhovateľka je pre toto konanie oslobodená od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Z.z. a súd jej návrhu vyhovel. Z tohto dôvodu súd zaviazal odporcu zaplatiť súdny poplatok z návrhov na začatie konania. Výška súdneho poplatku bola určená podľa položky 3 písm. c/ sadzobníka súdnych poplatkov t.j. vo výške 331,50 Eur, návrh bol podaný na zrušenie dvoch rozhodcovských rozsudkov, teda spolu 663,- Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach do 15 dní od jeho doručenia v 3 vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.